

NOTULEN

Van de **Algemene Ledenvergadering** van de Gepensioneerdenvereniging UWV (GVU), gehouden te Baarn op **3 april 2019**

---

*Deelnemers***Bestuur**

Mevrouw J. Robert en de heren M. Passieux (*voorzitter*), A.W.M. Kok, M. Koopmans (*secretaris/notulist*) en A.J. Slootweg (*penningmeester, tevens lid van het Verantwoordingsorgaan*).

Leden

De dames H. Beldman, A. Fleurke, P.L.M. Haasnoot-Momberg, A. Kal, H.P.M. Kroon, J.J.M. Verhoef (*tevens plv. lid van het fondsbestuur*), M. van Werkhoven, G. Wiechmann en E. Wiesener.

De heren J.G. Aarts, M.E. Bijleveld, H.J.T. Bontebal, J.P.M. van Dam, M.W.G. Damen, J.H.J. van Dijk, T.C. van de Eijkhoff, B.J.A.P.M. van Eijnsden, T.R. Garritsen, A.W.M. Geels, F.G. de Graaff, T.E. Greven, D.M. Hekscher, A.B. van Hemert, A.C. Huizenga, J. de Kat (*tevens lid van het Verantwoordingsorgaan*), A.W.M. Kok, D. Klazema, M.N.J. Kollaard, A. van der Kraan, H.H.M. van Lith (*tevens lid van het Verantwoordingsorgaan*), P. Lucardie, P.A.J. Luites, M. Manten, J.D. Mostert, R. Mulder, A.J. Niessink, F. Oudmaijer, H. Paulissen, R. Phillipson, F.P. Robbereg, G. Rouwenhorst, A.T. Ruijs, J.C.F. Stoop, R. Stroband, G.J. Struik, R.G. Timmer (*tevens aspirant lid van het fondsbestuur*), P.J. Urban, J. van der Veen, J.J.R. van de Weg, M. Welle, J.A.M. Wijnekus (*tevens aspirant lid van het bestuur*) en J.D.L. Zoetelief.

Administratie

Mevrouw M. Herinx.

Afwezig met bericht van verhindering

Er zijn veel berichten van verhindering ontvangen, waaronder dat van het erelid H. Hulshof, van het bestuurslid J.W.A.M. Fraza en van de leden A.J.M.C. Aarts (*tevens lid van het fondsbestuur*), de heer H.J. Bouwknecht (*tevens lid van het fondsbestuur*) en mevrouw A.G.M. Bouwknecht-Venneman.

---

01. Opening en vaststelling agenda

De *voorzitter* opent de vergadering en verwelkomt de deelnemers, speciaal degenen die voor het eerst aan de algemene ledenvergadering deelnemen. Volledigheidshalve stelt hij de bestuursleden voor, alsmede de leden die namens de gepensioneerden lid zijn van het fondsbestuur of het Verantwoordingsorgaan. Ook noemt hij mevrouw Herinx die nu al gedurende een lange reeks van jaren op uitmuntende wijze de administratie van GVU voor haar rekening neemt. Zij is ook degene die voor het overgrote deel de contacten met de leden onderhoudt.

Hij vervolgt dat gedurende het afgelopen jaar helaas weer een aantal leden is overleden; voor hun namen verwijst hij naar het jaarverslag. Op zijn verzoek worden de overledenen staand enige ogenblikken herdacht.

Terugblikkend memoreert spreker dat hij vorig jaar afscheid heeft genomen als voorzitter van GVU. Het bestuur heeft toen Frans Lemkes benoemd tot zijn opvolger.

Een en ander is verwoord in de brief die aan het verslag van de ALV van vorig jaar is toegevoegd. Frans Lemkes zag zich kort na zijn benoeming helaas genoodzaakt zijn functie weer te moeten neerleggen wegens persoonlijke omstandigheden.

De secretaris heeft vervolgens contact opgenomen met spreker en hem gevraagd nog een jaar terug te keren als waarnemend voorzitter, daar geen van de zittende bestuursleden bereid bleek te zijn deze functie te aanvaarden. Nadat alle bestuursleden hiermee hadden ingestemd, heeft hij uiteindelijk positief op dit verzoek gereageerd. Hij benadrukt zich als waarnemend voorzitter te hebben onthouden van alle officiële handelingen, zoals bijv. betrokkenheid bij het passeren van de herziene statuten bij de notaris. Ook heeft hij nergens handtekeningen gezet. In de praktijk bleek zijn waarneming verder goed te functioneren. Uiteraard heeft het bestuur niet stilgezeten wat betreft zijn opvolging. Daarover volgt later in deze vergadering nadere informatie.

Komend op de agenda stelt hij voor behandeling van de punten 10 (wat verder ter tafel komt) en 11 (bestuursverkiezing/ rooster van aftreden) om te draaien.

Hij stelt vast dat de agenda aldus kan worden aangehouden.

02. Verslag van de vergadering van 4 april 2018

Dit verslag wordt, met waardering voor de samensteller, ongewijzigd goedgekeurd en vastgesteld.

Naar aanleiding van het verslag

02.1. **Omgang met gevoelige gegevens (punt 1, pag. 1)**

Onder verwijzing naar hetgeen is opgenomen over de persoonlijke omstandigheden van het erelid Harry Hulshof, acht de heer *Van der Weg* het wenselijk prudenter met dergelijke informatie om te gaan. Hij heeft er minder moeite mee persoonlijke gegevens mondeling mee te delen, maar vindt schriftelijke vastlegging niet passend.

02.2. **Nieuw pensioensysteem (punt 2.1, pag. 2)**

De heer *Van Dijk* zegt te hebben deelgenomen aan een vergadering van het CNV over het nieuwe pensioensysteem. De verwachtingen waren positief, maar voorlopig ligt alles weer stil. Wat betreft het huidige systeem vindt hij het meten met twee maten niet correct: voor de pensioenen en de aanspraken gelden strengere normen wat betreft de te hanteren rente dan bij de premievaststelling. Dit is een aspect waaraan de regering en/of het parlement wat aan zou moeten doen. Nu leidt het tot een voordeel voor de werkgevers.

De *voorzitter* stelt dat het hier gaat om een aspect binnen de pensioendiscussie. Wellicht is het raadzaam dit na de pauze onder de aandacht te brengen van de heer *Snijders*. Duidelijk is dat de pensioendiscussie momenteel niet vordert. Partijen spelen elkaar de zwarte piet toe. Persoonlijk ervaart hij het als storend dat iemand als *Klaas Knot* van DNB stelt dat de vakorganisaties overvragen. Het ware beter dat deze zich hier niet mee bemoeit, daar het pensioensysteem een zaak is van de sociale partners. Duidelijk is dat de regering poogt hier een vinger tussen te krijgen.

Een van de leden merkt nog op dat de minister van financiën belang heeft bij lage premievaststelling vanwege de aftrekmogelijkheden. Ondertussen worden de pensioenen uitgehold.

De heer *Ruijs* stelt voor hier vanuit de NVOG stelling tegen te nemen.

De *voorzitter* attendeert erop dat beide koepelorganisaties, NVOG en KNVG, al hebben aangegeven bereid te zijn constructief mee te praten over het nieuwe pensioensysteem, evenals de jongeren.

03. Mededelingen en ingekomen stukken

Er zijn mededelingen noch ingekomen stukken.

04. Jaarverslag secretariaat

De heer *Koopmans* attendeert erop dat in de derde regel van de paragraaf Administrateur op pag. 1 abusievelijk het emailadres is vermeld in plaats van de website.

Onder verwijzing naar de paragraaf ***Interne uitwerking van de nieuwe privacywetgeving (AGV)*** op pag. 2 zou de heer *Robberegt* graag vernemen wat die wetgeving inhoudt en hoe dit uitpakt voor GVU.

Mevrouw *Herinx* verwijst in dit verband naar de website van GVU. Het komt erop neer dat de gegevens van de aangesloten leden zo veel mogelijk worden afgeschermd en dat wat betreft oud-leden slechts zo min mogelijk gegevens worden opgeslagen. Het gebeurt allemaal op verantwoorde wijze.

Op de vraag van de heer *Phillipson* of er specifieke regels gelden voor verenigingen, antwoordt mevrouw *Herinx* ontkennend. In de wet is dit in ieder geval niet duidelijk omschreven.

De *voorzitter* zet uiteen dat de AVG geen draaiboek kent. Het is in ieder geval niet toegestaan gegevens van leden zonder hun toestemming te verstrekken aan derden. Daaraan houdt GVU zich uiteraard.

De heer *Lucardie* meent dat voor iedereen duidelijk moet zijn dat verstrekking van gegevens van leden uitsluitend mag geschieden na toestemming van die leden. Ook wat betreft de website dient terughoudend met de gegevens van de leden te worden omgegaan. Zo zou de toegang geregeld kunnen worden met behulp van wachtwoorden.

De *voorzitter* benadrukt dat dat gegevensverstrekking aan derden niet aan de orde is, zodat het ook niet aan de orde is de leden ter zake te benaderen.

De heer *Lucardie* waarschuwt voor het gevaar dat derden bij de gegevens kunnen komen, waaraan de heer *Phillipson* toevoegt dat het ledenbestand niet door onbevoegden mag worden bereikt.

De *voorzitter* benadrukt dat de privacy van de leden uitstekend is gewaarborgd en dat de getroffen maatregelen voldoende zijn om te voorkomen dat de vastgelegde gegevens 'gehackt' kunnen worden.

Op de vraag van de heer *Garritsen* naar de stand van zaken met betrekking tot de op pag. 3 opgenomen paragraaf ***Fusie van de koepelorganisaties NVOG en KNVG***, antwoordt de *voorzitter* dat de besprekingen tot op heden voorspoedig verlopen.

De heer *Robberegt* vreest dat bij het onverhoopt afspringen van de voorgenomen fusie de wens betrokken te worden bij de onderhandelingen over het nieuwe pensioensysteem weinig kans zal maken.

Op basis van de beschikbare informatie lijkt het de *voorzitter* nagenoeg uitgesloten dat de fusie nog zou kunnen afspringen. NVOG en KNVG spannen zich vanuit een positieve instelling optimaal in om de fusie succesvol tot stand te brengen.

De heer *Robberegt* merkt op dat uit het gestelde in de paragraaf ***Debatmanifestatie pensioenbeleid d.d. 19 november 2018*** op pag. 3 & 4 blijkt dat minister Koolmees niet van zins is de gepensioneerden en de jongeren te betrekken bij de pensioenonderhandelingen, terwijl het juist deze groeperingen zijn die het meeste belang hebben bij een goed nieuw pensioenstelsel. Hij vraagt zich dan ook af hoe de koepelorganisaties hier een vinger achter willen krijgen.

De *voorzitter* bevestigt dat minister Koolmees de gepensioneerden en de jongeren niet wenst te betrekken bij de onderhandelingen. Hij staat op het standpunt dat het niet gaat om het belang van de gepensioneerden alleen en dat het onderhandelen een zaak is voor de sociale partners met de regering. Pas als het onderhandelingsresultaat op tafel ligt, is de minister bereid te overleggen met de gepensioneerden en de jongeren. De koepelorganisaties blijven echter op de deur kloppen. Op ambtelijk niveau is er overigens wel sprake van goede contacten.

Spreker stelt vervolgens vast dat er geen vragen of opmerkingen meer zijn over het jaarverslag, zodat dit stuk is goedgekeurd en vastgesteld met dank aan de samensteller.

05. Verslag kascommissie

De heer *Garritsen* verklaart samen met de heer Van Eijsden op 15 februari 2019 bijeen te zijn gekomen met de heer Slootweg en mevrouw Herinx voor de kascontrole. Aan de hand van de stukken van de penningmeester heeft de commissie de jaarrekening gecontroleerd en akkoord bevonden alsmede sluiting geconstateerd met de bankafschriften. De kascommissie stelt dan ook voor het bestuur decharge te verlenen en bedankt de penningmeester en de administrateur voor het uitstekende werk.

De *voorzitter* stelt vast dat de vergadering het oordeel van de kascommissie volgt, zodat de jaarrekening is goedgekeurd en vastgesteld en het bestuur gedechargeerd.

06. Benoeming leden kascommissie

De heer T.R. Garritsen treedt af, zodat de commissie nu bestaat uit de heer B.J.A.P.M. van Eijsden en mevrouw P.C.M. Schellart-Hokkeling (voorheen plv. lid). Tot plaatsvervangend lid wordt de heer A.W.M. Geels benoemd.

07. Jaarrekening/ Financieel verslag

De heer *Slootweg* licht toe dat het negatieve resultaat over 2018 wordt veroorzaakt door de kosten verbonden aan de niet begrote statutenwijzing, de hoger dan begrote kosten voor het bezoek aan het voormalige hoofdkantoor van het GAK en door hogere reiskosten als gevolg van uitbreiding van de bestuurlijke bezetting. Daar de financiële reserve ruimschoots voldoende is om het tekort te kunnen opvangen is de situatie stabiel.

Terecht constateert een van de leden dat onder het kopje vermogensvergelijking abusievelijk wordt gesproken over het eigen vermogen per 31-1-2018; dit moet zijn 31-12-2018.

08. Vaststelling contributie 2020

De contributie blijft gehandhaafd op € 12,-- per jaar per lid.

Naar aanleiding van een opmerking van een van de leden dat het wellicht beter is de contributie te verhogen gelet op de afname van het aantal leden, antwoordt de heer *Slootweg* dat, uitgaande van de situatie dat de fusie tussen NVOG en KNVG doorgang vindt, de afdracht aan de nieuwe koepelorganisatie aanzienlijk lager zal worden. Mede daardoor is er weinig aanleiding thans te opteren voor de verhoging van de contributie.

09. Vaststelling begroting 2020

Refererend aan zijn opmerking onder punt 8 licht de heer *Slootweg* toe dat in de begroting voor 2020 al rekening is gehouden met een lagere afdracht aan de gefuseerde koepelorganisatie. Wat betreft de hoogte van de vergaderkosten is sprake van onduidelijkheid, omdat voor de ALV de huidige locatie in Baarn helaas niet meer beschikbaar is. Thans is nog niet aan te geven waar de ALV voortaan zal worden gehouden en wat de kosten zullen bedragen.

De *voorzitter* zou het verstandig vinden te pogen Baarn als vergaderplaats aan te houden. De uitbater van Het Brandpunt is thans doende met een andere mogelijkheid. Er zal contact met hem worden gehouden om te bezien of dit doorgang vindt en of die locatie passend is voor GVU.

Op de vraag van de heer *Stoop* naar de huidige kosten voor de ALV, antwoordt de heer *Slootweg* dat die kosten, inclusief de lunch, ca. € 1.100,-- bedragen.

De *voorzitter* stelt vervolgens vast dat er verder geen vragen of opmerkingen zijn aangaande de begroting, zodat deze is goedgekeurd en vastgesteld.

Hij merkt vervolgens op dat het bestuur de volgende **ALV heeft vastgesteld op woensdag 8 april 2020.**

10. Bestuursverkiezing/ rooster van aftreden

De *voorzitter* memoreert dat hij vorig jaar al is afgetreden, maar op verzoek van het bestuur nog een jaar als interim-voorzitter is teruggekeerd. Thans treedt hij definitief terug. Ook de heer Kok legt zijn functie neer, omdat hij de maximale zittingstermijn van twaalf jaar heeft bereikt. De heer Koopmans heeft thans twee termijnen van vier jaar vol gemaakt en is bereid nog een laatste termijn van vier jaar aan te blijven. Voorgesteld wordt de heer Koopmans te her-verkiezen voor zijn laatste termijn en als nieuwe bestuursleden te benoemen de heren J. de Kat en H.H.M. van Lith.

Mevrouw *Kroon* zou graag zien dat er meer vrouwen in het bestuur worden opgenomen.

De *voorzitter* betoogt dat het bestuur daar zeker voor open staat, maar dat kwaliteit wel boven sekse dient te gaan. Hij stelt daarna vast dat de vergadering instemt met de voorstellen en vervolgt dat het bestuur hedenmorgen, vooruitlopend op diens benoeming als bestuurslid door de ALV, de heer De Kat heeft benoemd tot voorzitter. Hij draagt de leiding van de vergadering vervolgens aan hem over.

De heer *De Kat* (*verder nieuwe voorzitter genoemd*) zegt de leden dank voor het in hem gestelde vertrouwen en herinnert eraan dat zijn CV is terug te vinden in de laatste nieuwsbrief. Desalniettemin stelt hij zich toch nog nader voor. Vervolgens, in aansluiting op het gestelde door de heer *Passieux* naar aanleiding van de vraag van mevrouw *Kroon* om meer diversiteit in bestuur, merkt hij op dit een belangrijk aandachtspunt te vinden voor het bestuur.

De heer *Passieux* spreekt vervolgens de heer *Kok* toe. Hij heeft hem leren kennen en waarderen in de werksituatie en later in de Ledenraad van het pensioenfonds. Daaruit is een goede samenwerking gegroeid. De heer *Kok* is niet alleen twaalf jaar bestuurslid geweest van GVV, maar ook acht jaar lid van het fondsbestuur namens de gepensioneerden. Hij heeft grote bewondering voor de oplossingsgerichte wijze waarop de heer *Kok* problemen tegemoet trad. Helaas is nu echter de tijd aangebroken dat de heer *Kok* terugtreedt en namens het bestuur en de leden overhandigt hij hem ook een stoffelijke blijk van waardering.

De heer *Kok* zegt de heer *Passieux* dank voor diens lovende woorden. Hij memoreert vorig jaar de heer *Passieux* te hebben 'uitgeluid', om vervolgens te constateren dat deze voor een jaar ad interim terugkeerde. Hij merkt op indertijd samen met de heer *Passieux* te zijn begonnen aan een cursus op pensioenterrein. Nu kan hij vaststellen ook samen met hem de loopbaan op pensioenterrein te beëindigen. Hij wenst het bestuur vervolgens een goede toekomst en merkt nog op altijd met veel plezier binnen het bestuur te hebben kunnen samenwerken en ook steeds een goed contact te hebben gehad met mevrouw *Herinx*. Ook heeft hij steeds met veel plezier deelgenomen aan de algemene ledenvergaderingen, mede ook vanwege de ontmoetingen met oud-collega's. Hij zegt bestuur en leden gaarne dank voor het vertrouwen dat men in hem heeft gesteld vanaf zijn benoeming in het bestuur in 2007. Wel wil hij nog graag zijn waardering uitspreken voor de heer *De Kat*, die hij kent vanuit diverse pensioencolleges en ook wil hij de heer *Passieux* nog bedanken voor de constructief-kritische, maar vooral plezierige samenwerking. Hij heeft veel van hem geleerd en acht het terecht dat deze is benoemd tot erelid.

Mevrouw *Herinx* richt zich vervolgens tot de heer *Passieux*. Zij memoreert dat hij haar al kent van kindsbeen af en dat hij haar op een gegeven moment heeft verzocht de administratie van GVV te verzorgen. Zij is ingegaan op dit verzoek en doet dit werk nu, met begeleiding van de heer *Passieux* op de achtergrond, gedurende een lange reeks van jaren. Zij zegt de heer *Passieux* graag dank voor de plezierige wijze waarop hij haar heeft ondersteund en wenst hem een goede toekomst. Namens GVV overhandigt zij hem ook een stoffelijk blijk van waardering.

De heer *Passieux* beaamt dat hij mevrouw *Herinx* al bijna zestig jaar kent. Hij bedankt haar voor haar vriendelijke woorden betreffende de ondersteuning die hij haar heeft geboden. Een taak die thans door iemand anders zal moeten worden overgenomen. Ten slotte bedankt hij ook nog de heer *De Kat* voor diens bereidwilligheid de voorzitterstaak van hem te willen overnemen.

11. Wat verder ter tafel komt

11.1. **Speerpunten nieuwe voorzitter**

De heer *Phillipson* vraagt of de nieuwe voorzitter wellicht al enkele speerpunten kan noemen voor de korte termijn.

De *nieuwe voorzitter* brengt naar voren dat er al tien jaar in financieel opzicht weinig muziek zit in de pensioenverhoging. Het belastingvoordeel van dit jaar is niet meer dan een fooi. De vraag is nu wat te verstaan onder welvaart. Dat is meer dan geld alleen. Hoe kan welvaart worden vergroot en hoe kan daar een goede verdeling in worden aangebracht. De zorgsituatie is daar een voorbeeld van. Zo komen er complexen beschikbaar voor betere huisvesting van ouderen en mogelijk kunnen gepensioneerden van UWV een streepje voor krijgen daarin gehuisvest te worden. De vraag is echter hoe mensen die hierin zijn geïnteresseerd te bereiken. Wellicht via brainstorming door het beleggen van bijeenkomsten van de leden van GVU in de regio.

De heer *Robberegts* is het ermee eens dat het niet alleen om geld gaat, maar ook om begrip voor elkaar. Van belang is duidelijk te maken welke mogelijkheden er zijn. Respect leidt tot acceptatie.

De heer *Ruijs* voert aan dat de huidige rentestand weinig ruimte biedt voor financieel gunstige verwachtingen. Over de rol van de rekenrente zou echter discussie mogelijk moeten zijn en het lijkt hem wenselijk die discussie daadwerkelijk aan te zwengelen.

De *nieuwe voorzitter* attendeert erop dat het hier een taak betreft voor de koepelorganisatie. Zo nodig kan er bij de nieuwe koepelorganisatie natuurlijk wel op worden aangedrongen dit ter hand te nemen. Van belang is dat sprake zal zijn van zo veel mogelijk transparantie in deze ingewikkelde materie. De situatie rond de rente hangt samen met het pijnlijke eenwordingsproces van Europa. Duidelijk is dat als gevolg van een besluit van de ECB de rente kunstmatig laag wordt gehouden en helaas ondervinden de pensioenfondsen daarvan de nadelige gevolgen.

De heer *Ruijs* betoogt dat mede als gevolg van de te hanteren risicovrije rekenrente binnen de dekkingsgraad de kassen van de pensioenfondsen overlopen. Daarnaast is het niet reëel dat voor de premievaststelling wel een gunstiger rentetarief mag worden gehanteerd. Aanpassing van de rekenrente voor de pensioenen en aanspraken wordt echter uitgesloten. Nu wordt gesproken over een koppeling van de stelselwijziging met de indexering. Hij acht deze koppeling niet terecht.

De *nieuwe voorzitter* heeft hier begrip voor. Hij zal dit punt ter sprake brengen binnen het bestuur van GVU. Los daarvan acht hij het echter van groot belang dat de koepelorganisatie blijft hameren op deelname aan het gesprek over de stelselherziening.

De heer *Bijleveld* vreest dat de gepensioneerden zich niet te veel moeten voorstellen van hun invloed op de stelselherziening. Het pensioenfonds heeft panels opgericht om het oordeel van de gepensioneerden en actieve deelnemers over het pensioenontwikkelingen in de toekomst te peilen.

De *nieuwe voorzitter* geeft aan dat er sprake was van een overmatige belangstelling voor het panel van gepensioneerden. Dit panel is op 26 maart jl. bijeengekomen. Zijn vraag of een van de leden in de zaal hierbij aanwezig is geweest wordt ontkennend beantwoord.

De heer *Van Hemert* merkt op dat er op 18 maart jl. een landelijke actiedag is geweest van de vakorganisaties. Daaraan hadden naar zijn oordeel ook de (organisaties van) gepensioneerden moeten deelnemen.

De heer *Koopmans* licht toe dat de koepelorganisaties met de vakorganisaties afspraken hadden gemaakt voor deelname aan deze actiedag. Die afspraken behelsden een duidelijke zichtbaarheid van de koepelorganisatie. Kort voor de actiedag bleek dat de vakorganisaties zich niet aan de gemaakte afspraken wensten te houden en dat voor de koepelorganisaties slechts een marginale rol resteerde. Om die reden hebben de koepelorganisatie hun leden uiteindelijk afgeraden deel te nemen aan de actiedag.

De heer *Van Hemert* vindt het desondanks een gemiste kans.

Een van de leden vraagt welke activiteiten GVU ontplooit om nieuwe leden te werven.

De *nieuwe voorzitter* antwoordt dat bij de toekenning van het pensioen ook een brief is gevoegd waarin GVU kort de doelstellingen uiteenzet, gevolgd door de vraag lid te worden. Daarnaast is het op sommige kantoren gebruikelijk dat de HRM-medewerker de mensen die met pensioen gaan in het exitgesprek informatie verstrekt over GVU. GVU is doende het UWV te bewegen dit bedrijfs-breed tot beleid te maken. Lukt dit dan zijn er dus twee wegen waarlangs gepensioneerden op de hoogte komen van het bestaan van GVU en kunnen overwogen lid te worden.

Ten slotte is het fondsbestuur gevraagd welke mogelijkheden GVU heeft om een herinneringsbrief te sturen aan alle gepensioneerden. Ook dit loopt nog.

De heer *Van der Kraan* acht het van belang dat GVU ook bekend raakt bij jongere medewerkers van het UWV. Dan leeft het al veel eerder en komen zij niet pas op de hoogte van het bestaan van GVU op het moment van pensionering.

De *nieuwe voorzitter* zegt hetgeen hier thans naar voren is gebracht te zullen meenemen in de eerstvolgende bestuursvergadering. Daarnaast acht hij het van belang als GVU 'het land in te gaan'. Dat kost weliswaar veel energie en de nodige voorbereiding, maar zijn ervaring leert dat de leden het op prijs stellen te worden gehoord.

De heer *Van der Kraan* vindt het vooral belangrijk meer publiciteit te zoeken. Daartoe zijn voldoende financiële reserves beschikbaar die anders toch maar ongebruikt blijven liggen.

De *nieuwe voorzitter* stelt voor het hierbij vooralsnog te laten en sluit de behandeling van dit punt af.

12. Rondvraag

Van dit agendapunt werd geen gebruik gemaakt.

13. Sluiting

De *nieuwe voorzitter* zegt de deelnemers dank voor hun inbreng en sluit het officiële gedeelte van de vergadering af.

Pauze

De *nieuwe voorzitter* heropent de vergadering en verwelkomt de heer Marcel Snijders, directeur van het Bestuursbureau van het pensioenfonds, die de vergadering zal bijpraten over de ontwikkelingen met betrekking tot het fonds.

De heer *Snijders* constateert dat hij, als gevolg van technische problemen, geen gebruik kan maken van de voor deze presentatie gemaakt dia's. Hij zal zijn verhaal derhalve moeten houden zonder visuele hulpmiddelen. Hij attendeert op de helpdesk van het pensioenfonds, waar men voor tal van vragen terecht kan, en voor eventuele vragen aangaande deze presentatie kan men hem desgewenst benaderen.

Hij vervolgt te zullen verduidelijken wat het fonds in 2018 heeft gedaan gevolgd door de plannen voor de toekomst. Hij memoreert dat het fonds in opdracht van DNB een herstelplan heeft opgesteld met het oogmerk binnen een periode van vijf jaar de minimaal benodigde dekkingsgraad te halen. Dit plan loopt ultimo 2019 af. Beschikt het fonds dan niet over voldoende middelen dan volgt korting op de pensioenen en aanspraken. Op dit moment voldoet het fonds helaas niet aan de minimale dekkingsgraad, met dus een gerede kans op korting. In de loop van het jaar kan echter nog verbetering optreden. Wellicht ook komt er een overheidsmaatregel om korting te voorkomen, maar als dat al gebeurt dan zal dat voor het pensioenfonds UWV waarschijnlijk te laat komen. De zaak wordt voor de overheid pas nijpend wanneer het ABP zou moeten korten. Dat is echter pas ultimo 2020 duidelijk.

Wat betreft de beleggingen is 2018 goed begonnen. De aandelen scoorden goed. In oktober/november 2018 verslechterden de koersen echter aanzienlijk, zodat aan het eind van het jaar sprake was van een negatief beleggingsresultaat van 0,4%. In vergelijking met andere fondsen, waaronder het ABP, heeft het pensioenfonds UWV het echter minder slecht gedaan. Dit hangt samen met de aard van het gevoerde beleggingsbeleid. Het ABP neemt meer risico dan het pensioenfonds UWV. Het thans gevoerde beleid zal ook in 2019 worden gecontinueerd. De professionaliteit in het beleggingsbeleid is doorgezet. De verhoudingen binnen de beleggingscategorieën zijn conform het uitgestippelde beleid. Er is sprake van een brede spreiding, ook binnen de beleggingscategorieën.

Een belangrijk element binnen de dekkingsgraad is de rente. Die blijft onveranderd laag. Het fonds heeft de helft van het renterisico afgedekt. In vergelijking met andere fondsen neemt het pensioenfonds UWV hier een middenpositie in. Het ABP heeft het renterisico voor 1/3 afgedekt. Er zijn echter ook fondsen met een hogere dekking.

Het pensioenfonds heeft zelf niet de kennis in huis over het optimale beleggingsbeleid. Er wordt gebruik gemaakt van vermogensbeheerders die wat betreft de aandelen tot taak hebben een pakket samen te stellen dat de AEX moet verslaan. Dat wordt op dag-basis gecontroleerd en waar nodig gecorrigeerd door nieuwe keuzen te maken.

Naar aanleiding van de opmerking van een van de leden dat het huidige aantal van 400 pensioenfondsen vaak als te veel wordt gekenschetst, zet de heer *Snijders* uiteen dat er thans nog maar circa 200 pensioenfondsen zijn. Daarvan hebben er ongeveer 100 aangegeven niet zelfstandig te willen voortbestaan. Uitgangspunt daarbij is vaak "hoe groter, hoe beter". Dat hoeft echter niet zo te zijn, zoals blijkt uit de vergelijking tussen het pensioenfonds UWV en het ABP. Wel valt te constateren dat veel fondsen last krijgen van de steeds verder gaande wet- en regelgeving. Toezichthouder DNB stelt voortdurend hogere eisen aan bestuurders van pensioenfondsen. Die kunnen daar vaak niet aan voldoen. Dat maakt meer samenwerking nodig. Als gevolg daarvan verwacht hij dat er uiteindelijk circa vijftig à zestig fondsen zullen resteren.

In het verleden zijn de pensioenrechten afgestemd op specifieke regelingen. Het pensioenfonds UWV is een fusieproduct van een stuk of zes andere fondsen met elk eigen regelingen. Dat is niet met terugwerkende kracht te harmoniseren. Het gaat hier om maatwerk dat goed moet worden uitgevoerd.

Naar aanleiding van een opmerking dat de korting mogelijk meevalt, wijst de heer *Snijders* erop dat in feite al jarenlang sprake is van korting door het achterwege blijven van de indexering. Gedeeltelijke indexering is pas mogelijk vanaf een dekkingsgraad van 110% en volledig vanaf 123%. Er wordt een psychologisch punt bereikt als daadwerkelijk zou moeten worden gekort. Hij zou het dramatisch vinden wanneer deze noodmaatregel zou moeten worden uitgevoerd.

Op de vraag van mevrouw *Wiechmann* of er sprake is van een verschil in korting op de aanspraken en de pensioenen, antwoordt de heer *Snijders* dat de korting op de opgebouwde rechten parallel loopt met de korting op de ingegane pensioenen.

De heer *Huizenga* heeft begrepen dat er verschil is in rekenrente tussen diverse landen.

De heer *Snijders* antwoordt dat de rekenrente inderdaad verschilt per land. De rente op risicovrije beleggingen leidt in Frankrijk tot een hogere uitkomst dan in Nederland. Ook is bij een hogere staatsschuld sprake van een hogere rente. Dat is een vreemde kronkel in de wetgeving die voor Nederland nadelig uitpakt. Het gaat hier om spelregels van Nederland zelf en Europa. Op basis van het Nieuw Financieel Toezichtkader (NFTK) houdt DNB toezicht op de pensioenfondsen. Hierin is bepaald dat de pensioenfondsen de hier te lande geldende risicovrije rekenrente moeten aanhouden voor de vaststelling van de dekkingsgraad. Een ander punt is echter dat de Nederlandse pensioenfondsen veelal een 'defined benefit' systeem hanteren. Op basis daarvan is sprake van een pensioenreservering van twee procent per jaar. Over veertig jaar wordt dan een pensioen opgebouwd van tachtig procent. Dat haalt men in Frankrijk niet. Daar werkt men via het omslagstelsel, terwijl Nederlanders dus een pensioenpotje opbouwen. De totale Nederlandse pensioenpot bevat momenteel € 1.400 miljard. Dit is in feite uitgesteld loon dat is opgespaard.

De hedendaagse snelle wisseling van banen, het toenemend aantal zzp'ers alsmede het feit dat jongeren via de zgn. doorsneepremie betalen voor ouderen zijn factoren waardoor het huidige stelsel niet goed meer werkt. Al dan niet naast pensioen ontvangt iedere ingezetene AOW. Die werkt volgens het omslagstelsel. De premie is echter niet toereikend wat betreft de uitkeringen onder meer door het toegenomen aantal gepensioneerden die vaak ook nog eens veel ouder worden. Dat betekent dat er belastinggeld bij moet en dat leidt tot de vraag hoe dit allemaal betaald moet worden als de pensioenleeftijd niet wordt verhoogd.

De heer *Lucardie* vreest dat de vraag wat het meest ideale stelsel zou zijn niet makkelijk is te beantwoorden.

De heer *Snijders* bevestigt dit. Hij vervolgt dat het feit dat over 2018 sprake is van een negatief rendement geen aanleiding vormt het huidige beleggingsbeleid te veranderen. De ontwikkeling van het rendement is een zaak die op langere termijn moet worden beoordeeld. De afgelopen tien jaar was sprake van een gemiddeld rendement van 7,7% na aftrek van de kosten. Die kosten bestaan uit het beheer per deelnemer ad € 150, in totaal € 8 miljoen. De vermogenskosten bedragen 0,4% per euro.

Met de beheerders van de diverse beleggingsportefeuilles is afgesproken dat bij een aantoonbaar beter resultaat een bonus volgt. Die is begrepen in voornoemde vermogenskosten.

De dekkingsgraad toont de verplichtingen t.o.v. de bezittingen. Ultimo 2018 komt deze uit op 101,7%. Een verlies van 1,2% ten opzichte van de dekkingsgraad per ultimo 2017. De rente vormt een belangrijke component binnen de dekkingsgraad. Aan het begin van dit jaar bedroeg de rente 1%, maar inmiddels is deze gedaald tot 0,8%. Dit houdt in dat 2% van de dekking verloren is gegaan. Daalt de rente met 1% dan daalt de dekkingsgraad met 10%. De ontwikkeling van de rente is ongewis. Dat geldt in mindere mate voor de beleggingen. Ultimo februari 2019 kwam de dekkingsgraad uit op 104,2%. De rente hoeft dus nog maar weinig te stijgen om de dekkingsgraad op het vereiste minimumniveau te krijgen. Al met al is vooral geld verloren gegaan aan de daling van de rekenrente. Een tweede factor vormt echter het feit dat de mensen steeds ouder worden. Daarmee is nooit rekening gehouden bij de berekeningen.

Er is sprake van veel commotie over het feit dat een eventuele korting noodzakelijk is. Dat is ook lastig uit te leggen. Gepoogd wordt om het schrikbeeld van korting te voorkomen. Nadelig is in dit opzicht dus wel dat het herstelplan van het pensioenfonds UWV niet parallel loopt met het herstelplan van het ABP. Hoe dan ook, het bestuur kijkt voortdurend naar mogelijkheden om korting te voorkomen.

Een punt van aandacht binnen het fondsbestuur vormt het maatschappelijk verantwoord beleggen. Uitgangspunt hierbij vormt de door de Verenigde Naties samengestelde uitsluitingslijst. Deze was aanvankelijk nogal rechtlijnig, maar wordt steeds verder verfijnd. Het gaat hier om een vraagstuk dat breed leeft. Het bestuur wil daarom niet uitsluitend op het eigen kompas varen. Om een gemeenschappelijke opvatting te vinden zijn zowel de sociale partners als de door het fonds ingestelde panels van actieve deelnemers en gepensioneerden geraadpleegd. Maatschappelijk verantwoord beleggen kan namelijk rendement kosten. Gebleken is dat vooral jongeren sneller bereid zijn rendement op te geven. Voorts is duidelijk dat vrouwen zich vaak meer om de maatschappelijke kant van de zaak bekommeren. Al met al besteedt het bestuur veel aandacht aan deze zaak.

De *nieuwe voorzitter* bedankt de heer Snijders voor zijn presentatie en laat het niet alleen bij woorden. Hij stelt vast dat deze presentatie een goed inzicht bood in de situatie waarin het pensioenfonds thans verkeert. Helaas ziet de situatie er momenteel niet erg rooskleurig uit, maar duidelijk is dat het fondsbestuur er alles aan doet om korting te voorkomen.

De heer *Huizenga* merkt op dat het vermogen van het fonds in een periode van tien jaar is verdubbeld tot € 16 miljard. Mede daardoor is het moeilijk om duidelijk te maken waarom korting geboden zou zijn.

De *nieuwe voorzitter* benadrukt dat de verhouding tussen bezittingen en verplichtingen hier maatgevend is. Dat komt tot uitdrukking in de dekkingsgraad en de hoogte daarvan is nu eenmaal bepalend voor het al dan niet korten. Hij sluit vervolgens de vergadering.

M.K. 15 juni 2019